

BESLUT
2010-03-04

Dnr Ö 2-2010

KLAGANDE

Linköpings universitet
Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier
601 74 Norrköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Regionala etikprövningsnämndens i Linköping beslut den 15 december 2009, avdelningen för
prövning av övrig forskning, dnr 247-09

SAKEN

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor
(etikprövningslagen)

Projekt: Vårdkultur inom vård- och omsorg. Vårdandet som det framträder i kommunernas
Lex Sarah utredningar

Regionala etikprövningsnämndens beslut

se Bilaga

Ärendet avser två delprojekt som syftar till att utifrån s.k. Lex Sarah-utredningar beskriva
vårdkulturen inom kommunens vård- och omsorgs verksamhet. Frågeställningarna ska belysas
med en hermeneutisk-fenomenologisk metod och fokuserar framför allt på underliggande
antaganden och värderingar inom vården vid kommunalt drivna vårdhem för äldre och
funktionshindrade. I det första delprojektet kommer det skriftliga underlaget till beslut i
Lex Sarah-utredningar som slutförts i tre kommuner under 2007 att granskas. Kommunerna
har valts med syfte att få variation utifrån vissa demografiska förhållanden. Tillstånd att få del
av utredningarna söks hos ansvarig verksamhetschef i respektive kommun. I det andra
delprojektet kommer man att välja ut tre Lex Sarah-utredningar som pågår eller just avslutats.
Syftet är att belysa frågeställningarna genom öppna intervjuer med de boende, vårdpersonal,
närstående chefer, tjänstemän och politiker som är indirekt berörda av ärendet. Vidare
kommer man att skaffa information via s.k. fokusgrupper samt genomföra en
observationsstudie som gäller studier av den fysiska miljön i ett kommunalt äldreboende. Det
slutliga urvalet av forskningspersoner blir beroende av fallens utveckling. Deltagarna väljs
kontinuerligt under processens gång i syfte att utveckla eller klargöra tidigare slutsatser
(enligt s.k. snowball-sampling). Man kommer att exkludera polisiära ärenden eller ärenden
som endast fokuserar på en specifik person. Det poängteras att studien är helt skild från den
pågående utredningen. I den andra delstudien inhämtas på samma sätt samtycke till hela
projektet av verksamhetschefen som också ger förslag på lämpliga utredningar. Intervju-
personer och deltagare i fokusgrupper ger sitt informerade samtycke och personer
som arbetar i den aktuella miljön som ska studeras i observationsstudien kommer också att
informeras om studien. Studierna är del i ett doktorandarbete under handledning av två
vetenskapligt meriterade forskare.

Den regionala etikprövningsnämnden har avslagit ansökan med hänvisning till att vetenskapligt syfte, frågeställningar, forskningsmetod och kunskapsvinster liksom studiens urval av forskningspersoner är alltför otydliga samt att kravet att ansvarig handledare ska stå bakom ansökningen inte är uppfyllt.

Sökanden har i sitt överklagande ytterligare förtydligat att det rör sig om två delstudier, dels en studie av befintliga dokument, dels tre fallstudier som inkluderar djupintervjuer samt att metoderna för denna typ av fenomenologisk forskning baseras på vetenskapligt etablerad metodik.

Centrala etikprövningsnämndens bedömning

Det får numera anses klart att sökandens handledare – en professor i omvårdnad och en docent – står bakom ansökningen.

Nämnden konstaterar att studien sannolikt kommer att beröra behandling av känsliga personuppgifter eftersom såväl studier av dokument som intervjuer kommer att gälla förhållanden inom kommunala vårdenheter. Av forskningsplan samt av de förtydliganden som givits av sökanden framgår att det finns vetenskaplig kompetens i bakgrunden och man kommer att arbeta med för denna typ av forskning etablerad metodik. Detta gör det sannolikt att forskningen kommer att ge viss eftersökt kunskap angående vårdkulturen inom kommunernas vård- och omsorgsverksamhet. Även om det kan vara känsligt för olika deltagande forskningspersoner som är inblandade i en Lex Sarah-utredning att delta i intervjuer och fokusgrupper finns dock en tydlig frivillighet och möjlighet att när som helst avbryta deltagande i studien. Det framhålls också i forskningspersonsinformationerna att all information behandlas med sekretess och att denna också gäller gentemot utredarna. Centrala etikprövningsnämnden menar att riskerna är små och kan uppvägas av viss kunskapsvinst

Med upphävande av Regionala etikprövningsnämndens i Linköping beslut godkänner Centrala etikprövningsnämnden den forskning som avses med ansökningen.

Centrala etikprövningsnämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Johan Munck, Lennart Lindgren, Gisela Dahlquist, Gunn Johansson, Anders Brändström och Holger Luthman efter föredragning av Gisela Dahlquist. Vid den slutliga handläggningen har dessutom närvarit ersättarna Anitha Bondestam och Sighild Westman-Naeser samt juristen Beatrice Josephson.

På Centrala etikprövningsnämndens vägnar

Johan Munck

Regionala etikprövningsnämnden i Linköping

Avdelningen för prövning av övrig forskning

PROTOKOLLSUTDRAG

Sammanträdesdatum
2009-12-15

Bilaga

1(2)
Ink 2010-01-20
Dnr: Ö 2-2010
Handl:

Närvarande:

Ledamöter: Magnus Ekman, lagman, ordförande
Gunnel Colnerud, professor (*pedagogik*), vetenskaplig sekr
Göran Collste, professor (*tillämpad etik*)
Ann-Christin Cederborg, professor (*barn- och ungdomsvetenskap*)
Bengt Erik Eriksson, professor (*tema mat*)
Johan Hedrén, univ lekt, (*miljöfilosofi*) ers f H Jenner
Marie Clark Nelson, professor (*socialhistoria*)
Ingeborg Moqvist-Lindberg, universitetslektor (*pedagogik*)
Lena Agevall, docent (*statsvetenskap*)
Ingemar Grandin, docent (*tema kultur och samhälle*) ers f P Révay
Bodil Ekholm, docent (*pedagogik*)

Ledamöter som företräder allmänna intressen:

Inga-Lill Eriksson, förskolelärare
Åke Svensson, kommunalråd

Övriga: Margaretha Birgeron, adm sekr
Anna Alexandersson, adm sekr

PUNKT	ÄRENDE	BESLUT
-------	--------	--------

6 Ansökan om etikprövning
Forskningshuvudman: Linköpings universitet
Forskare: , Linköpings universitet
Projekt: Vårdkultur inom vård- och omsorg. Vårdandet som det framträder i kommunernas Lex Sarah utredningar
Dnr: 247-09
Föredragande: Lena Agevall

Nämnden beslöt avslå ansökan med hänvisning till att vetenskapligt syfte, frågeställningar, forskningsmetod och kunskapsvinster, liksom studiens urval av forskningspersoner är alltför otydliga samt kravet att ansvarig handledare skall stå bakom ansökan inte är uppfyllt.

Hur man överklagar, se bilaga.

Adress:
Regionala etikprövningsnämnden i Linköping
c/o Hälsouniversitetets kansli
Sandbäcksgatan 7
581 83 LINKÖPING
www.epn.se

Kontaktpersoner:
Adm sekr Anna Alexandersson 013 - 22 70 30
E-mail: anna.alexandersson@linkoping.epn.se
Adm sekr Margaretha Birgeron 013 - 22 16 75
E-mail: margaretha.birgeron@linkoping.epn.se

Telefon:

exp09122:

Regionala etikprövningsnämnden PROTOKOLL
i Linköping

Avdelningen för prövning av övrig
forskning

Sammanträdesdatum
2009-12-15

2(2)

PUNKT	ÄRENDE	BESLUT
-------	--------	--------

Vid protokollet

Justeras

Margaretha Birgersson

Gunnel Colnerud

Magnus Ekman

Utdragsbestyrkan: